

MAKSIMALIST

Sõõrumaa asjadel peab olema tema energia. Rotermanni kvartali esimeses etapis, nendib ta kahjutundega, lasi ta asjadel liiga omasoodu minna.

“Ei – head asjad on tehtud, aga neil puudub peremehe märk, tunne. Otstarbekus, aura,” kirjeldab Sõõrumaa. Venemaal on pärapõrgus kaubanduskeskusi, mille Sõõrumaa ettevõtte valve alla on võtnud. “Olen isiklikult käinud ja teinud paar tuuri ümber kaubanduskeskuse, et vaadata see läbi. Miks? Sest tükike aurast jääb sinna. Ja see hakkab tööle.”

Materiaalsed asjad, leiab ta samas, pole olulised. Kuskil on mõistlik jõukuse tase: kõht täis, lapsed koolitatud ja saab paar korda aastas puhkust võtta.

“Tegelikult elab ka sadade tuhandetega hästi ära. Loomulikult teen liiga nendele inimestele, kes peavad ära elama tuhandete ja sadade eurode eest, ja mul on neist tõeliselt kahju, aga mina seda maailma ka muuta ei suuda.”

KIRJANDUS EI PAKU MIDAGI

Mind huvitab, mida Sõõrumaa naudib. Head veini, kirjandust, muusikat? Ilukirjandust ta eriti ei loe. Ärialaseid edulugusid on sirvinud, kuna on pidanud kirjutama paarile raamatule eessõna, aga läbi lugenud mitte.

“Mulle ei paku need mitte midagi. Kui keegi kirjutab, kuidas ta oma New Yorgi 5. avenüü restorani viitteist töötajat motiveerib, ja ütleb, et see on mingi edulugu, siis see ei ole minu jaoks,” märgib Sõõrumaa kerge põlgusega. “Mulle meeldivad ajaloolised ja filosoofilised raamatud. Samamoodi muusika: hea budabaarilik muusika.”

Raamatud, muusika... hea küll, aga kunst? Otse Rotermanni kvartalis asub kunstigalerii. Miks, jumala pärast, omada endanimelist kunstigaleriid?! “Kas siis ei ole mõnus olla siin kunsti keskel?” vastab Sõõrumaa küsimusega.

Tema esimesed kunstitööd tulid heategevusoksjonitelt. “Siis hakkas üks meeldima, siis pakuti müüa. Ja nii nad on tulnud. Nad asusid ühes korteris. Mulle meeldis seal lihtsalt käia ja istuda. Ja tead, kui rahulik on piltide keskel olla. Siin paiknevad nad küll natuke laiali, aga kui nad on su ümber...”

Ka kunst on Sõõrumaa sõnul seotud energetikaga. “Wiiralti “Püha õhtusöömaeg”, kõik need kõverad näod – minu jaoks on see negatiivne. Mina seda oma koju seinale peale panna ei taha. Iga sugused looduslikud maalid on head,” ütleb ta.

“Eesti kunsti on hall. Meie ise seda ei taju, aga kui ma kutsun mõne külalise, siis ta vaatab ja küsib, miks need teosed kõik nii hallid on. Kui vaadata Vene kunsti, siis seda iseloomustavad vägivald, sõda, merehädad. Aga alati paistab pilve tagant päike. Järelikult on alati võimalus. Kuskil on alati lootuskiir, aga meil on kõik hall. See on inimeste hingelaad.”

Sain vastused küsimustele oleviku ja mineviku kohta. Jääb vaid tulevik. “Kõrges vanuses tervisest pakatavana. Rahu ise. Niisuguses tugitoolis,” kirjeldab Sõõrumaa. “Nautimas enda tehtud asju. Häid sõpru, häid inimesi. Omal moel ettevõtluses olles.”

“Usute sellesse?” pärin ma. “Ma ei räägiks, kui ei usuks,” vastab ta jäise rahuga.

Veidi üle tunni kestnud intervjuu on läbi. Astume trepist alla ja ta on mõtetega juba mujal. Küsimusele vastab hajameelselt. Siis jookseb vihma kätte, et jõuda järgmisele kohtumisele.

Karjäärilangusi ei leia

Urmas Sõõrumaa karjäär on silmapaistev – 1990. aasta eriteenistuse juhtivinspektorist sai kiiresti turvaärianduse võrdkuju. Ja nüüd on tema ees ülesanne Äripäevalt: joonistada valgele A4-paberile iseenda karjäärikäik koos kõigi tõusude ja mõõnadega. Sõõrumaa võtab pasta, arutleb veidi ja naerab: “Selleks peab suurem paber olema.”

Karjäärigrافیک – tõsi, veidi kitsastes tingimustes – joonistub siiski paberile. Seal ei ole ühtegi langust, ainult mõni üksik paigalseis.

Võimalik, et ta ei tahagi näha langusi langustena. Hiinlaste jaoks on sõnal “kriis” kaks tähendust. On kaos ja on võimalus. “Üks põhjus, miks ma Ukrainasse ja Venemaale läksin, on see, et kui ma siin Eestis olen, siis hommikust

õhtuni räägitakse, kuidas sellest välja tulla. Aga kui lähed sinna keskkonda, kus neid jamasid seljataga ei ole, siis näed ainult võimalusi. Mina lähen Venemaale ja vaatan nagu kevadine vasikas aiavärvavas – sellised võimalused! Korra käib läbi, et mis siis oleks, kui oleksin 20 aastat tagasi hoopis sealt alustanud. Kus ma võiksin oma tegemistega üldse olla? Aga siis ma rahustan end. Kõik, mis on olnud, on olnud. Ja seda enam muuta ei saa.”

Sõõrumaa selgitus karjäärigrافیکule

Olen saanud looduselt üle keskmise tugeva aluspõhja. Käisin Hageri Algkoolis, olin tugevat kasvu. Ega mul probleemi polnud, panin pikali igaihe, kelle tahtsin. Koolis ei olnud ma tagakiusatav ega midagi.

Siis tulid Tallinna kooli, Tallinna Ehitus- ja Mehaanikatehnikumi, hakkasin kõvasti endaga tegelema. Seal olin ehk pisut tagasihoidlik, aga minu aktiivsus ei olnud nii väga väljapoole, kuivõrd sissepoole suunatud. Hakkasin kõvasti trenni tegema.

Ma ei olnud küll lektor klassi ees, aga üksi klassiõritus ei läinud mööda nii, et ma ei olnud initsiaator. Kahjuks läks sageli ikka nii, et organiseerija pidi pärast pidu ise nõud ka ära pesema.

See on initsiatiivikate inimeste häda. Aktiivsemad tulid kohale, aga hommikuks oli osal nägu süldikausis ja osa oli lihtsalt varem ära läinud. Et mitte häbisse jääda, pidi organiseerija ruumid korda tegema ja lõhutatud nõud kinni ka maksma.

Eks mul ole üle keskmise autoriteet igas seltskonnas olnud.

Siis läksin tööle, sõjaväkke, töötasin kümne koha peal – kogu aeg on läinud ülesmäge.

Olen tegelema ka mitmesuguste spordialadega: poks, karatee. Tallinna juuniorite meistrivõistlustel atleetvõimlemises sain kunagi Toomas Annuse järel teise koha. Sellest sündmusest oli mul ka pilt, aga kolimistega on see ka-

duma läinud. Käed-jalad olid mul nagu piitsavarred, aga rind oli punnis. Toomas Annus on parem atleetvõimleja kuju. Mul oli hea meel teise koha üle.

Karatees kuulusin Eesti juunioride koondisse, nihverdasin ennast Tallinnas asuvasse spordiroodu. Sinna, kus praegu on lõunapolitsei.

Spordiroodu sattusin ma suhteliselt privilegeeritud seisus – ma ei ütleks, et see oli tagasilööök. 1982. aastal keelati karatee Nõukogude Liidus ametlikult ära ja õeldi, et kui tahan spordiroodu edasi jääda, siis pean jooksma-laskma-suusatama.

Sõjaväest lahkumise järel läksin Tartu Ülikooli õigusteaduskonda. Samal ajal asusin tööle miilitsasse – eelkõige sellepärast, et seal töötades oli väga hea õppida. Kaks kolmandiku ajast ma ei käinudki tööl, tegelesin hoopis spordiga.

Tolleaegsed sportlased olid miilitsas või sõjaväes kirjast või said mõnes riigile kuuluvas ettevõttes palka ja võistlesid selle ettevõtte nimel. Nagu kommivabrik Kalev. Ka mina olen seal võistkonnas võistelnud.

1991. aastal alustasin eraettevõtluses, seal hakkas hästi minema. Ja kõik läks ülesmäge kuni 2008. aastani.

Siis sattusin üleüldisesse kriisi nagu teisedki. Paljude jaoks on kriis tagasiminekuks, aga minu jaoks mitte. Võtsin seda kui õppetundi.